

Studieplan for Samfunnsfag, årsstudium (2018–2019)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Stuedsted: Halden

Kontakt

Studieveileder: Karin H. Anker Rasch

Telefon: +47 69608138

E-post: studier@hiof.no

Studieprogramansvarlig

Fakultet for lærerutdanninger og språk,
Studieleder Jarl Hagen

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Samfunnsfag omfatter fagdisiplinene historie og geografi og fagområdet samfunnskunnskap. Faget skal utvikle kompetanse til å undervise i grunnskolen på 5. - 10. trinn, og skal legge vekt på faglig fordypning. Studiet skal kvalifisere studenten til å kunne arbeide selvstendig både med fagspesifikke og didaktiske utfordringer.

Faget skal settes inn i et fagdidaktisk perspektiv og forberede studentene til yrkesrollen som samfunnsfaglærer. Gjennom ulike tilnæringsmåter til undervisning og didaktisk refleksjon skal studentene utvikle en lærerrolle som fremmer elevenes samfunnsbevissthet og interesse for faget.

Samfunnsfag skal utvikle en bred forståelse for samspill og konflikt mellom mennesker, samfunn og natur i ulike tidsepoker og i ulike deler av verden. Studentene skal arbeide med utvalgte geografiske områder, historiske epoker og ulike samfunnsfaglige områder. Faget skal bidra til kunnskap om samenes historie og situasjon som urfolk.

Arbeidet med samfunnsfag skal fremme studentens samfunnskompetanse og evne til å være medborger i et flerkulturelt samfunn. Studenten skal også oppøve sin evne til å bidra til slik læring i grunnskolen.

Faget skal bidra til at studentene kan arbeide med grunnleggende ferdigheter og faglige ferdigheter; å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne, og å kunne bruke digitale verktøy.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om samfunnsfag som skolefag og nyere samfunnsfagdidaktikk
- har kunnskap om ungdoms historieforståelse og historiebruk
- kjenner til undervisningspraksis og -utfordringer i samfunnsfag på 5.-10. trinn
- har kunnskap om sosialisering og identitetsutvikling i barne- og ungdomsårene
- har kunnskap om nasjonal og internasjonal politikk, rettsvesen og økonomi
- har kunnskap om barns og unges rettigheter, demokrati, politiske og økonomiske deltakelse
- har kunnskap om klima, miljø, ressurs og ressurskonflikter nasjonalt og internasjonalt
- har kunnskap om de historiske hovedtrekkene ved samfunnsutviklingen i Norge, Sápmi og verden fra antikken til i dag
- har kunnskap om ulike samfunn, kulturer og historiske vilkår
- har kunnskap om arbeidsliv og verdiskaping
- har kjennskap til sentrale samfunnsfaglige teorier og metoder
- har kjennskap til sentrale samfunnsfaglige kilder i faget og kritisk vurdering av disse
- har kunnskap om hendelser og forhold i samtida i lys av maktforhold og menneskers handlinger og valg i nær og fjern fortid
- har kunnskap om samspill og konflikt mellom naturgrunnlag og levekår
- har kunnskap om utviklingen i den globale verdensøkonomien og politiske, kulturelle, miljømessige og sosiale konsekvenser av denne utviklingen, også i et urfolksperspektiv
- har kunnskap om sosialisering og identitetsutvikling i ungdomsårene
- har kunnskap om vitenskapelige teorier og metoder i faget
- har kunnskap om relevant forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet
- har kunnskap om sentrale fagdidaktiske metoder og teorier

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende faglige og fagdidaktiske kunnskaper og ferdigheter i geografi, historie og samfunnskunnskap i henhold til gjeldende læreplan og kritisk vurdere egen undervisning
- kan beskrive og analysere livsformer og levekår i ulike deler av verden
- kan fremme elevenes evne til nyskaping og kreativitet i arbeidet med samfunnsfaglige spørsmål
- kan arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid på en måte som tar hensyn til mangfoldet i elevgruppen, ulike behov og kulturell og språklig bakgrunn
- kan vurdere elevenes måloppnåelse med og uten karakter, og begrunne vurderingene
- kan bruke samfunnsfaglige kilder og materiale i arbeidet med utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter
- kan bruke og vurdere digitale verktøy og kilder i opplæringen, og bidra til at elevene kan forholde seg aktivt og kritisk til digitale medier
- kan bidra til å utvikle elevenes muntlige ferdigheter gjennom øving i møtedeltakelse, debatter og andre muntlige aktiviteter i faget

- kan bruke og vurdere relevansen av faglige hjelpemidler og uttrykksformer i samfunnsfag
- kan kritisk vurdere lærebøker og andre læremidler til bruk i opplæringen
- kan lede elever i selvstendig arbeid innenfor fagets rammer
- kan legge til rette for opplæring om samfunnsforhold i et flerkulturelt og globalt perspektiv, med vekt på menneskerettigheter og demokratiske prinsipper
- kan anvende faglig kunnskap og resultat fra forsknings- og utviklingsarbeid
- kan arbeide selvstendig med faglige og fagdidaktiske spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan kritisk analysere samfunnsfaglige problemstillinger og stimulere til dette i opplæringen
- kan arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan reflektere over og vise innsikt i historiske prosesser
- kan beherske og vurdere bruk av faglige hjelpemidler og uttrykksformer i samfunnsfag
- kan tilpasse undervisningen til enkelteleven ved å legge til rette for varierte og differensierte læringsaktiviteter
- kan bevisstgjøre elevene i valg av læringsstrategier
- kan ta i bruk og veilede elever i sentrale samfunnsfaglige metoder

Generell kompetanse

Studenten

- kan tilrettelegge for samarbeid og konfliktløsning i arbeid med elevene
- kan reflektere kritisk over samfunnsfaglige spørsmål og stimulere til kritisk tenkning
- kan forstå aktuelle samfunnsforhold i et historisk perspektiv
- kan reflektere over egen praksis og oppdatere seg faglig
- kan kommunisere og samarbeide med barn og foresatte med ulik sosial og kulturell bakgrunn
- har innsikt i barns og ungdoms forståelse av faget
- kan oppdatere seg faglig og reflektere over egen praksis
- kritisk reflektere over samfunnsfaglige problemstillinger
- kan arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring og utvikling i samfunnsfaget

Opptak

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Studiet omfatter geografi, historie og samfunnskunnskap.

Studiet består av fire emner, hver med et omfang på 15 studiepoeng.

Emne 101 Samfunnskunnskap og historie 1

I dette emnet studerer vi aktive strukturingsprinsipper og deltakelsesformer i menneskers hverdag og samliv. Kritiske perspektiver på politikk og økonomi i historie og ulike kulturer i og utenfor Norge vektlegges.

- Normer og avvik

- Borgerskap, samfunns- og statsutvikling
- Produksjonsformer og forbrukerkultur
- Imperialisme, migrasjon og menneskerettigheter

Emne 102 Geografi og samfunnsfaglige metoder 1 (vårsemesteret)

Emnet omfatter, i samsvar med grunnskolens læreplan, temaer fra geografi og utforskeren. Temaene er:

- Geografi:
  - Vær- og klimaendringer
  - Landskap og kartanalyse
  - Demografi i Norge og verden forøvrig
  - Utforskeren og samfunnsfagdidaktikk:
    - Teori og metode i samfunnsfag
    - Samfunnsfagdidaktikk samt kritisk og demokratisk dannelse

Emne 103 Historie, samfunnskunnskap og geografi fordypning 1

Emnet omfatter temaer fra geografi, historie og samfunnskunnskap. Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

- Politikk og maktkanaler i Norge
- Sentrum og periferi i historisk, sosiologisk og geografisk perspektiv
- Regional utvikling i Norge og Norden i løpet av de siste tiårene
- Aspekter ved Europas politiske geografi

Emne 104 Historie, samfunnskunnskap og geografi fordypning 2 (vårsemesteret)

Emnet omfatter temaer fra geografi, historie og samfunnskunnskap. Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

- Fascisme og nazisme med vekt på europeisk mellomkrigstid
- Verden etter den 2. verdenskrig med vekt på den kalde krigen
- Økonomisk geografi
- Det moderne Kina II

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Undervisnings- og læringsformer

Studiet er normalt organisert over fire ukentlige økter.

Studentene er organisert i basisgrupper. Studiet vektlegger at studentene møter varierte arbeidsformer med forelesninger, gruppearbeid, seminarer/fremlegg, metodiske øvelser og analyse, aktiv bruk av IKT og medier. Undervisningen bygger på forskningsbasert kunnskap. Sentrale områder som er integrert i undervisningen er fagdidaktikk, grunnleggende ferdigheter, tilpasset opplæring, vurdering, flerkulturelle og samiske perspektiver.

Det forutsettes at studentene tilegner seg nødvendige kunnskaper, ferdigheter og faglig innsikt ved selvstudium. Det er beregnet at studenter som følger studiet arbeider med lærestoffet i til sammen 40 timer per uke. Studenten må ta aktivt ansvar for egen læring.

Det er obligatoriske arbeidskrav til hvert emne, som går fram av emnebeskrivelsene.

IKT er integrert i studiet.

Det forventes at studentene bruker biblioteket til innhenting av lærestoff. Biblioteket skal bidra til å øke studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske og utenlandske informasjonskilder og kunne vurdere kvaliteten på informasjonen. Biblioteket tilbyr også undervisning i referanseteknikk.

Vurderingsformer

Studentene får tilbakemelding på arbeidskrav underveis i studiet.

Vurderingsformene omfatter både individuelle skriftlige eksamener og muntlig eksamen.

For alle emner benyttes karakterskalaen A-F. Det benyttes både intern og ekstern sensur. For mer informasjon om vurdering, se den enkelte emnebeskrivelse.

Evaluering av studiet

Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3)

Litteratur

Se den enkelte emnebeskrivelse

Jobb og videre studier

Samfunnsfag (60 stp) fyller kompetansekravet som er bestemt for å kunne bli tilsatt som lærer i samfunnsfag på 5.-10. trinn i norsk skole.

Studiet kan inngå som del av en bachelorgrad, som del av en faglærerutdanning i samfunnsfag eller som videreutdanning for lærere.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Kjersti Berggraf Jacobsen, 24. mars 2018

Studieplanen gjelder for

2018-2019

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2018

Obligatoriske emner

L-SAM10117

Samfunnskunnskap og historie 1

15 stp

L-SAM10313

Historie, samfunnskunnskap og geografi fordypning 1

15 stp

Vår 2019

Obligatoriske emner

L-SAM10217

Geografi og samfunnsfaglige metoder 1

15 stp

L-SAM10418

Historie, samfunnskunnskap og geografi fordypning 2

15 stp

L-SAM10117 Samfunnskunnskap og historie 1 (Høst 2018)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Samfunnsfag, årsstudium*.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- kan utforme en samfunnsfaglig beskrivelse og drøfting av makt, kjønn, identitet og sosialiseringprosesser

- har profesjonsrettet kunnskap om barns rettigheter, skoledemokrati og deres økonomiske og demokratiske deltakelse i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- har kritisk kjennskap til relevant forskning om de historiske hovedtrekkene ved samfunnsutviklingen i Norge og andre deler av verden

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende gjeldende lover og samfunnsfaglige perspektiver på seksualitet og grensesetting, mobbing, og vold
- kan diskutere minoriteters rettigheter i Norge og det mangfoldige samfunnet som ressurs og utfordring, samt samenes status som urfolk
- kan bruke forskning om nasjonal og internasjonal politikk, rettsvesen og økonomi som perspektiv på samfunnet
- kan tenke historisk og økonomisk om produksjon og forbruk i velferdsstaten

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan sette i gang og lede læringsprosesser som sikrer progresjon i arbeid med grunnleggende ferdigheter, og kartlegge arbeidet med sikte på å tilpasse opplæringen til elevers behov og gi læringsfremmende tilbakemeldinger
- kan forberede elever til å leve i og forstå et mangfoldig og demokratisk samfunn og fremme bærekraftig utvikling
- kan filtrere og vurdere samfunnsfaglige og statistiske kilder og ressurser for å svare på sammensatte spørsmål og gi elever opplæring i digitale ferdigheter

Innhold

Samfunnsfag bygger opp under og fordypet menneskers selvforståelse og deltakelse. Skolefagets hovedområder samfunnskunnskap og historie hjelper elever til å forstå sine røtter, identitet og samtidig kritisk med tanke på å være med på å utforme fremtiden. I dette emnet studerer vi aktive strukturingsprinsipper og deltakelsesformer i menneskers hverdag og samliv. Kritiske perspektiver på politikk og økonomi i historie og ulike kulturer i og utenfor Norge vektlegges.

- Normer og avvik
- Borgerskap, samfunns- og statsutvikling
- Produksjonsformer og forbrukerkultur
- Imperialisme, migrasjon og menneskerettigheter

Emnet omfatter, i samsvar med grunnskolens læreplan, temaer fra samfunnskunnskap og historie. Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

Normer og avvik tar utgangspunkt i grunnbegreper som forventning, norm og rolle, med særlig fokus på ulike familiefomer i ulike kulturer. Ulike former for avvik trekkes inn, både i form av statistiske/sosiale, deskriptive/normative, samt positive/negative avvik, for eksempel knyttet til etniske og seksuelle minoriteter og avvik i skolen.

Borgerskap, samfunns- og statsutvikling setter fokus på bakgrunnen til det demokratiske samfunn i Norge, fra de tidligste tider og fram til unionsoppløsningen med Sverige. Istid, steinalder, urbefolkning, middelalder, unionstid, hvorfor vi feirer 17. mai og hvordan medborgerskap ser ut i dag er viktige stikkord.

Produksjonsformer og forbrukerkultur behandler menneskets produksjonsformer gjennom de tre hovedfasene jeger-, bonde- og industrisamfunn. Sistnevnte gjennomløper slike moderniseringsprosesser som en fabrikkrevolusjon, en tungindustrirevolusjon og en datarevolusjon.

Imperialisme og menneskerettigheter omhandler bakgrunnen for og nåværende status til dagens mangfold, med spesielt fokus på opprettelsen av den hvite manns verdensherredømme gjennom de siste fem hundre års historie. Også her er det snakk om faser, fra pirat-, kjøpmanns-, markeds-, koloni- og eventuelt ny-imperialisme

Fagdidaktiske grunntanker som grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring og minoritetskulturelle perspektiver er integrert i alle temaene.

Undervisnings- og læringsformer

De vanligste tilrettelagte læringsformene i emnet er:

- forelesninger
- gruppearbeid
- metodiske øvelser/analyse
- casearbeid
- samarbeidslæring og studentrespons

Arbeidsomfang

Emnet er beregnet til totalt 400 timers arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, selvstudium, arbeidskrav, eksamensforberedelser og eksamensgjennomføring.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Muntlig fremlegg med sammensatt tekst om et undervisningsopplegg som behandler en aktuell samfunnsfaglig problemstilling med kollegavurdering
- Fagartikkel, innleveres digitalt.
- Refleksjonsnotat, innleveres digitalt.

Arbeidskravene belyser blant annet minoritetskulturelle perspektiv.

Studentene skal i minst ett av arbeidskravene gi hverandre tilbakemeldinger.

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig hjemmeeksamen over tre døgn (72 timer).

Karakterregel: A-F.

Sensorordning

Intern og ekstern sensor.

Evalueringsav emnet

Emneansvarlig har ansvar for at studentene gjennomfører en emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærerne i emnet i samarbeid med studieleder. Det gis tilbakemeldinger til studentene.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 14. september 2018.

Bangstad, S./Døving, C. A. (2015): Hva er rasisme, Oslo: Universitetsforlaget, 7-90.

Bjørndal, Cato R.P. (2017): Det vurderende øyet. Observasjon, vurdering og utvikling i pedagogisk praksis, Oslo: Gyldendal 2017. (Skal leses av studentene som har praksis høst 2018).

Bjørshol, S./Nolet, R. (red., 2017): Utforskning i alle fag, Kristiansand: Cappelen Damm Akademisk, kap. 1, 2, 4, 8.

Eriksen, T. B./Harket, H./Lorenz, E. (red., 2005): Jødehat. Antisemittismens historie fra antikken til i dag, Oslo: N.W. Damm & Søn, 33-159.

Grimen, H. (2004): Samfunnsvitenskapelige tenkemåter, Oslo: Universitetsforlaget, kap. 12, s. 320-368.

Hagemann, Gro (1992): Skolefolk. Lærernes historie i Norge, Oslo: Gyldendal, 9-88.

Hermansen, H.P. (2010): Uten 1814 er du fortapt?, Stjørdal: Læringsforlaget.

Hermansen, H.P. (2017): Tretten revolusjoner. En tematisk verdenshistorie, Avdeling for lærerutdanning: kompendium, kap. 10 og 15.

Kant, Immanuel (1784): «Hva er opplysning?», i: Nilsen, H.F. og Jordheim, Helge (red., 2014): Politisk frihet, 213-225, Oslo: Res Publica.

Hobsbawm, Eric (1962): «The World in the 1780s», «The Industrial Revolution», «The French Revolution», i: The Age of Revolution 1789;1848, London.

Koritzinsky, T. (2012): Samfunnskunnskap, fagdidaktisk innføring, Oslo: Universitetsforlaget.

Lund, E. (2016): Historiedidaktikk. En håndbok for studenter og lærere (5. utgave), Oslo: Universitetsforlaget.

Lund, Anne Bonnevie/Moen, Bente Bolme (red., 2010): Nasjonale minoriteter i det flerkulturelle Norge, Trondheim: Tapir Akademisk Forlag, s. 15-115.

Nilsen, H. F. (2014): «Forord», «Den politiske frihetens glemte historie», i: Nilsen, H. F. og Jordheim, Helge (red., 2014): Politisk frihet.

Paine, T. (1776): «Tanker om Amerikas nåværende situasjon» (fra Common Sense), i: Nilsen, H.F. og Jordheim, Helge (red.): Politisk frihet, s. 193-211.

Reinert, E. (2008): «Hvordan de rike landene ble rike», i: Global økonomi, Oslo: Spartacus, 56-80.

Skinner, Q. (2009): «Frihet som fravær av vilkårlig makt», i: Skinner (2009), Vilkårlig makt. Essays om politisk frihet, Oslo: Res Publica, 191-226.

Stray, J. H. (2010), Demokratisk medborgerskap i skolen. En kritisk analyse, Universitetet i Oslo: doktoravhandling, kapittel «Medborgerskap i praksis» s. 64-85.

L-SAM10313 Historie, samfunnskunnskap og geografi fordypning 1 (Høst 2018)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Gitte Cecilie Motzfeldt

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Samfunnsfag, årsstudium*.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om hendelser og forhold i samtida i lys av maktforhold og menneskers handlinger og valg i nær og fjern fortid

- har kunnskap om samspill og konflikt mellom naturgrunnlag og levekår
- har kunnskap om utviklingen i den globale verdensøkonomien og politiske, kulturelle, miljømessige og sosiale konsekvenser av denne utviklingen, også i et urfolksperspektiv
- har kunnskap om sosialisering og identitetsutvikling i ungdomsårene
- har kunnskap om vitenskapelige teorier og metoder i faget
- har kunnskap om relevant forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet
- har kunnskap om sentrale fagdidaktiske metoder og teorier

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende faglig kunnskap og resultat fra forsknings- og utviklingsarbeid
- kan arbeide selvstendig med faglige og fagdidaktiske spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan kritisk analysere samfunnsfaglige problemstillinger og stimulere til dette i opplæringen
- kan arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan reflektere over og vise innsikt i historiske prosesser
- kan beherske og vurdere bruk av faglige hjelpemidler og uttrykksformer i samfunnsfag
- kan tilpasse undervisningen til enkelteleven ved å legge til rette for varierte og differensierte læringsaktiviteter
- kan bevisstgjøre elevene i valg av læringsstrategier
- kan ta i bruk og veilede elever i sentrale samfunnsfaglige metoder

Generell kompetanse

Studenten

- kan oppdatere seg faglig og reflektere over egen praksis
- kan kritisk reflektere over samfunnsfaglige problemstillinger
- kan arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring og utvikling i samfunnsfaget

Innhold

Emnet omfatter temaer fra geografi, historie og samfunnskunnskap. Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

Temaene er:

- Politikk og maktkanaler i Norge
- Sentrum og periferi i historisk, sosiologisk og geografisk perspektiv
- Regional utvikling i Norge og Norden i løpet av de siste tiårene
- Aspekter ved Europas politiske geografi

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er organisert over to ukentlige økter. I tillegg to heldags ekskursjoner. Undervisningen bygger på forskningsbasert kunnskap. Læringsformene i emnet er:

- forelesninger
- faglig og didaktisk refleksjon
- metodiske øvelser/analyse
- aktiv bruk av IKT/medier
- ekskursjoner

Områdene grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring, flerkulturelle og samiske perspektiv belyses i de ulike temaene.

Arbeidsomfang

Det forutsettes at studentene tilegner seg nødvendige kunnskaper, ferdigheter og faglig innsikt ved selvstudium. Det er beregnet at studenter arbeider med lærestoffet i selvstudium 24 timer i uken, i tillegg til 16 undervisningstimer som er timeplanlagt. Til sammen 40 timer per uke. Studenten må ta aktivt ansvar for egen læring.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

- Fagartikkel
- Refleksjonsnotat knyttet til emnet

Fagartikkel og refleksjonsnotat belyser deler av grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring, flerkulturelle og samiske perspektiv som er knyttet til de ulike temaene.

Eksamen

Individuell muntlig eksamen.

Varighet ca 30 minutter.

Ingen hjelpemidler tillatt.

Karakterregel: A-F.

Sensorordning

Interne og eksterne sensorer.

Evaluering av emnet

Emneansvarlig har ansvar for at studentene gjennomfører en emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærerne i emnet i samarbeid med studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

Litteratur

Litteraturliste oppdatert 8. oktober 2018.

Historie og samfunnsfag:

Arkivmagasinets artikler om første verdenskrig, s. 6-29.

Fure, Odd-Bjørn: Mellomkrigstid 1920-1940, Oslo: Universitetsforlaget 1996, del III, kapittel I: «Norge mellom stormaktene», s. 239-285. OBS: Boken er digitalisert på Nasjonalbibliotekets nettsider.

Griffin, Roger: The Nature of Fascism, London/New York 1991, 1-51.

Grimnes, Ole Kristian: «Okkupasjon og politikk i Norge», i: Dahl, Hans Fredrik et.al. (red.): Danske tilstander. Norske tilstander, Oslo: Forlaget Press 2010, s. 89-113.

Jupskås, Anders Ravik: Ekstreme Europa. Ideologi, årsaker og konsekvenser, Oslo: Cappelen Damm 2012, kapittel 1 (s. 13-36), kapittel 2 (s. 37-55), kapittel 5 (s. 113-155).

Kjeldstadli, Knut: Et splittet samfunn 1905-35, Oslo: Aschehoug 1994, kapittel: «Et moderne samfunn» (s. 94-109), kapittel: «Klassesolidaritet og massemarked» (s. 124-137), kapittel: «De økonomiske krisene» (172-179), kapittel: «Omstilling og klassekamp i industrien» (s. 180-186), kapittel: Fra sosialistisk revolusjon til sosial renovasjon» (s. 212-223). OBS: Boken er digitalisert på Nasjonalbibliotekets nettsider.

Payne, Stanley, A History of Fascism 1914-45, Oxon: Routledge 1995, s. 35-79.

Simone de Beauvoir (1949), Utdrag fra Det annet kjønn, i Friis Nilsen & Jordheim (2014), Politisk frihet, s. 395-405 (10 s.)

Gunn-Elisabeth Birkelund og Trond Petersen (2016), "Likestilling: Utdanning, politikk og arbeid", i Frønes (2016), Det norske samfunn, bind 2, kapittel 22, s. 190-210. (20 s.). I kompendium lagt ut på Canvas.

Grethe Brochmann (2016), "Innvandring til Skandinavia. Velferdsstater i pluralismens tid", i I. Frønes (2016), Det norske samfunn, bind 1, Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 130-154 (24 s.) I kompendium lagt ut på Canvas.

Gøsta Esping-Andersen (1990) The three worlds of welfare capitalism, Cambridge: Polity Press: 4-50 (46s.). Lagt ut på Canvas.

Esping-Andersen, G. (1999), Social foundations of postindustrial economies. Oxford: Oxford University Press: 73-94 (21s). Lagt ut på Canvas.

Sjur Kasa (2016), "Klimautfordringer i et norsk og skandinavisk perspektiv", kapittel 14 i I. Frønes (2016), Det norske samfunn, Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 311-334 (23 s.) I kompendium lagt ut på Canvas.

Håvard Friis Nilsen (2014), "Den politiske frihetens glemte historie", i H. F. Nilsen og Helge Jordheim: Politisk frihet, Oslo. (34 s)

Jens Arup Seip (1963), "Fra embetsmannsstat til ettpartistat", i Fra embetsmannsstat til ettpartistat og andre essays, Oslo: Universitetsforlaget, s. 7-43 (36 s). Lagt ut i Canvas.

Wilkinson, Richard & Pickett, Kate (2009): The Spirit Level. Why Equality is Better for Everyone, Penguin Books, London. Les: Introduction, 1. The End of an Era, 7. Physical Health and Life Expectancy og 13. Dysfunctional Societies. Norsk utgave Ulikhetens pris: hvorfor likere fordeling er bedre for alle (2010). (40s)

Dag Østerberg (2012), kapittel 22. "Herredømme og kontroll" og kapittel 23. "Samfunnsklasser, klassekamp og sosiale bevegelser" i Sosiologiens nøkkelbegreper, Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 116-133 (17 s). Lagt ut på Canvas.

Geografi:

Nolet, R. Bjørshol, S. (2017), Utforsking i alle fag. Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1,2,8)

Hanssen, G.S., Klausen, J.E. og Langeland, O. (red.): Det regionale Norge 1950-2050. Abstrakt Forlag AS 2012, hele boka (unntatt kapittel 5,6, 10-11 og 13).

Jens Fredrik Nystad og Espen Rosèn, "Samfunnsgeografi"

Læremiddelforlaget, 2012, 2 opplag Side 40-103 og side 220-240

Jordhus-Lier, David og Stokke, Kristian. (red), (2017) Samfunnsgeografi: En innføring. Cappelen Damm Akademisk. (kap.1, 3, 15, 17, 20) Bare tilgjengelig online og kan lastet ned i ulike formater fra: <https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/14>

Engelstoft, Sten og Herrik G. Larsen (2013) Territorium, stat og nation. Aspekter af Europas politiske geografi. Fredriksberg, Samfundslitteratur. Hovedbok i politisk geografi - Hele boka

Mikkelsen, Rolf og Per Jarle Sætre (red.)(2010) Geografididaktikk for klasserommet. En innføringsbok i geografiundervisning for studenter og lærere. 2. utgave. Kristiansand, Høyskoleforlaget. (Kap. 1,2,3,6,8,12)

Flint, C and Taylor P, Political Geography, World-Economy, Nation-State and Locality (2011), Published by Routledge. ISBN 13:978-0-273-73590-8 (pbk) (kap 4 og 5)

Hermansen, Hans Petter (Læringsforlaget 2010): Maktens kanaler. Kap. 3

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:49:58

L-SAM10217 Geografi og samfunnsfaglige metoder 1 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Samfunnsfag, årsstudium*.

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- har bred kunnskap om samfunnsfag som skolefag, dens historie og egenart, og nyere samfunnsfagdidaktisk teori og forskning med vekt på kritisk dannelse

- har god kunnskap om bruk av digitale kilder i samfunnskunnskap og kan vurdere disse kritisk
- behersker sentrale samfunnsfaglig teorier, metoder, ferdigheter og begrepsapparat
- har demografisk og profesjonsrettet kunnskap om samspill og konflikt mellom ulike typer ressursbruk i en global sammenheng

Ferdigheter

Kandidaten

- kan tenke geografisk om fysisk geografi lokalt, nasjonalt og internasjonalt
- kan beskrive og forklare natur- og kulturlandskap som natur, kultur og historie, inkludert ferdigheter i bruk av kart, digitale og papirbaserte
- kan bearbeide og analysere gitte opplysninger for å resonnerer om regionalgeografiske tema
- kan bruke didaktisk innsikt og forskning til å skape og evaluere varierte undervisningsmetoder og læremidler ut fra hva som fremmer læring og en analytisk forståelse av gjeldende læreplan

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan sette i gang og lede læringsprosesser som sikrer progresjon i arbeid med grunnleggende ferdigheter, og kartlegger arbeidet med sikte på å tilpasse opplæringen til elevens behov og gi læringsfremmende tilbakemeldinger
- kan forberede elever til å leve i og forstå et mangfoldig og demokratisk samfunn og fremme bærekraftig utvikling
- kan filtrere og vurdere samfunnsfaglige og statistiske kilder og ressurser for å svare på sammensatte spørsmål og gi elever opplæring i å vurdere digitale ressurser

Innhold

Arbeid med samfunnsfag innebærer å bli kjent med vår fysiske og menneskelige sammenheng samt å reflektere over faglige utforskningsmetoder. Som skolefag skal samfunnsfag hjelpe unge mennesker til å orientere seg i verden. Hovedområdene geografi og utforskeren spiller på elevens forskningsvilje og nysgjerrighet om en verden de påvirker i økende grad. I opplæringen om «utforskeren» får studenter en innføring i overordnede problemstillinger i samfunnsfag samt metodespørsmål. Denne delen av emnet inkluderer også en mer systematisk innføring i samfunnsfagdidaktikk. I geografidelen får studenter opplæring i å støtte elevens voksende verdensbilde ved bruk av kart, observasjoner og kritisk bruk av varierte kilder.

Emnet omfatter, i samsvar med grunnskolens læreplan, temaer fra geografi og utforskeren. Temaene er:

- Geografi:
  - Vær- og klimaendringer
  - Landskap og kartanalyse
  - Demografi i Norge og verden forøvrig
  - Utforskeren og samfunnsfagdidaktikk:
    - Teori og metode i samfunnsfag
    - Samfunnsfagdidaktikk samt kritisk og demokratisk dannelselse

Vær og klimaendringer er et velegnet tema til å fremme innsikt i forholdet mellom mennesker og omgivelser. Hvilke geografiske faktorer som mest påvirker og bestemmer variasjonene i vær og klima i Norge, er et eget tema. Det gjelder også temaet globale klimaendringer.

Landskap og kartanalyse gir innføring i geologiske prosesser samt forståelse og bruk av kart til å lese landskaper. Resultatene av forvitring, massebevegelser, det rennende vannets arbeid, isbreers arbeid, vindens arbeid, frostens arbeid og bølgenes arbeid påvises og drøftes.

Demografi i Norge og verden forøvrig tar for seg befolkningsutviklingen i verden med et tidsperspektiv på ett hundre år bakover og noen tiår framover i tid og rom. Ressurser og ressursbruk holdes opp mot befolkningsutviklingen, og kritisk drøfting av ulike ressursbegrep er sentralt. En spesifikk geografisk case vil brukes til å studere global demografi.

Teori og metode i samfunnsfag syr sammen noen av de overordnede temaene i samfunnsfag og gir studenten metodologiske og teoretiske redskap til å forme og svare på sammensatte problemstillinger som kan brukes i klasserommet. Fagets epistemologi og kognitive ferdigheter er i sentrum.

Samfunnsfagdidaktikk samt kritisk og demokratisk dannelse behandler debatter og forskning om kjennetegn til gode arbeidsmåter i samfunnsfagundervisning på 5.-10. trinn, samt hvordan evaluere tilnærminger etter blant annet læringseffekter, klassemiljø, dannelse og kunnskapsteori. God fagspesifikk vurderingspraksis og tilpasset opplæring er også sentralt. Fagtemaene settes inn i sammenhenger hvor de brukes til å vise arbeidsmåter som gjør at det faglige innholdet blir til læringsutbytte for lærerstudenter og for grunnskoleelever. Hovedvekten ligger på arbeidsformer i samfunnsfag på mellomtrinnet og på ungdomstrinnet.

Fagdidaktiske grunntanker som grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring og minoritetskulturelle perspektiver er integrert i alle temaene.

Undervisnings- og læringsformer

De vanligste tilrettelagte læringsformene i emnet er:

- forelesninger
- gruppearbeid
- metodiske øvelser/analyse
- to heldagsekskursjoner i lokalmiljøet
- samarbeidslæring og studentrespons

Arbeidsomfang

Emnet er beregnet til totalt 400 timers arbeidsinnsats, inkl. timeplanlagt undervisning, selvstudium, arbeidskrav, eksamensforberedelser og eksamensgjennomføring.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Deltakelse på to heldagsekskursjoner
- Kurs i papirbaserte og digitale kart
- Skriftlig oppgave

Studentene skal i minst ett av arbeidskravene gi hverandre tilbakemeldinger

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig eksamen, 6 timer

Tillatte hjelpemidler: Alle, unntatt kommunikasjon og det åpne nettet.

Karakterregel: A–F.

Sensorordning

Intern og ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Emneansvarlig har ansvar for at studentene gjennomfører en emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærerne i emnet i samarbeid med studieleder. Det gis tilbakemeldinger til studentene.

Litteratur

Litteraturlisten er oppdatert 27. november 2018.

Befring, E. (2015): Forskningsmetoder i utdanningsvitenskap, Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Benjaminsen, T. A og Svarstad, H. (2017) Politisk økologi: Miljø, mennesker og makt. (Kapittel 6-9). Universitetsforlaget, Oslo.

Corner, Geoff (2008), Geologiskolen. Universitetet i Trømsø. Bare tilgjengelig online:
<http://geologiskolen.uit.no/generellGeologiskolen/generell/prosesser/pros1.htm>

Gould, WTS. (2015) Population and Development. 2nd Revised edition. Routledge Perspectives on Development. Routledge Milton Park. (Kap. 2 og 3 Tilgjengelig i Canvas)

Jordhus-Lier, David og Kristian Stokke (red), (2017) Samfunnsgeografi: En innføring. Cappelen Damm Akademisk. (kap. 3, 4 og 22) ISBN 9788202567422 Bare tilgjengelig online og kan lastet ned i ulike formater fra: [https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/14\(kap3,4,22\)](https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/14(kap3,4,22)).

Kalvig, S. (200), Vær og klima, Schibsted forlag. Tilgjengelig i Canvas

Klemsdal, T. (2002). Landformene i Østfold. Natur i Østfold, 21(2/1), 7-31. (24 sider) Tilgjengelig digitalt:
http://nhm2.uio.no/botanisk/nbf/ofa/nio2002/2_landformer.pdf

Marston, S.A& Knox, P.L, (2016) Human Geography, Places and Regions in Global Context, seventh edition. Pearson Educational Limited (side 91-131) Tilgjengelig i Canvas

Mikkelsen, Rolf og Per Jarle Sætre (red.) (2015). Geografididaktikk for klasserommet. (3. utg.). [Oslo]: Cappelen Damm akademisk. ISBN 978-82-0249-146-8

Nolet, R. Bjørshol, S. (2017), Utforsking i alle fag. Cappelen Damm Akademisk. (Kap. 1,2,8)

Nystad, J.F. og Rosèn, E. (2012), "Samfunnsgeografi"

Læremiddelforlaget, 2 opplag. Tilgjengelig i Canvas

Sæbye, Espen (2014), Demografiske Overganger. I Folkemengdens bevegelse 1735-2014: en tabellstudie. Statistisk sentralbyrå, Oslo. Tilgjengelig i Canvas

Sulebak, J. R. (2007). Landformer og prosesser. Bergen: Fagbokforlaget.

Eller:

Trømborg, D. (2006), Geologi og landformer i Norge. Fagbokforlaget. 2 opplag (2016)

Whitaker, R, Burroughs, B, Robertson, T & Eleanor, V – Talbot, Meteorologi for alle, Gyldendal Fakta. Tilgjengelig på Canvas

Anbefalt supplerende litteratur:

Miljødirektoratet (2014), Klimatilpasning og raske utslippskutt er nødvendig, Fakta ark laget av Miljødirektoratet, november 2014 (foreløpig versjon)

Lærebøker/læreboknettsteder: Eide, H., Johansen, O-I. og Øverjordet A. H. (2013) Geografi. Landskaper, ressurser, mennesker, utvikling. Cappelen Damm, Oslo. Nettsted: <http://geografi.cappelendamm.no/>

IPPC (2018), Global warming of 1.5 Degree Celsius. <http://www.ipcc.ch/report/sr15/>

Headline statements of IPCC (2018), Global warming of 1.5-degree Celsius: http://report.ipcc.ch/sr15/pdf/sr15_headline_statements.pdf

IPPC: special report on extreme events, summary for policy makers: http://www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar5/wg2/ar5_wgII_spm_en.pdf

---

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:50:56

L-SAM10418 Historie, samfunnskunnskap og geografi fordypning 2 (Vår 2019)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Håvard Friis Nilsen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Samfunnsfag, årsstudium*.

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om hendelser og forhold i samtida i lys av maktforhold og menneskers handlinger og valg i nær og fjern fortid

- har kunnskap om samspill og konflikt mellom naturgrunnlag og levekår
- har kunnskap om utviklingen i den globale verdensøkonomien og politiske, kulturelle, miljømessige og sosiale konsekvenser av denne utviklingen, også i et urfolksperspektiv
- har kunnskap om sosialisering og identitetsutvikling i ungdomsårene
- har kunnskap om vitenskapelige teorier og metoder i faget
- har kunnskap om relevant forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet
- har kunnskap om sentrale fagdidaktiske, tverrfaglige metoder og teorier

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende faglig kunnskap og resultat fra forsknings- og utviklingsarbeid
- kan arbeide selvstendig med faglige og fagdidaktiske spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan kritisk analysere samfunnsfaglige problemstillinger og stimulere til dette i opplæringen
- kan arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan reflektere over og vise innsikt i historiske prosesser
- kan beherske og vurdere bruk av faglige hjelpemidler og uttrykksformer i samfunnsfag
- kan tilpasse undervisningen til enkelteleven ved å legge til rette for varierte og differensierte læringsaktiviteter
- har didaktisk innsikt til å skape og evaluere varierte undervisningsmetoder og læremidler ut fra hva som fremmer læring og en analytisk forståelse av gjeldende læreplan
- kan bevisstgjøre elevene i valg av læringsstrategier
- kan ta i bruk og veilede elever i sentrale samfunnsfaglige, utforskende og tverrfaglige læringsmetoder

Generell kompetanse

Studenten

- kan oppdatere seg faglig og reflektere over egen praksis
- kritisk reflektere over samfunnsfaglige problemstillinger
- kan arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring og utvikling i samfunnsfaget

Innhold

Emnet omfatter temaer fra geografi, historie og samfunnskunnskap. Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

Temaene er:

- Fascisme og nazisme med vekt på europeisk mellomkrigstid
- Verden etter den 2. verdenskrig med vekt på den kalde krigen
- Økonomisk geografi
- Regionstudie

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er organisert over to ukentlige økter. I tillegg må studentene regne med å delta på noen ekskursjoner. Undervisning bygger på forskningsbasert kunnskap. Læringsformene i emnet er:

- forelesninger
- faglig og didaktisk refleksjon
- metodiske og utforskende øvelser/analyse
- aktiv bruk av IKT/medier

Omådede grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring, flerkulturelle og samiske perspektiv er knyttet til de ulike temaene.

Arbeidsomfang

Det forutsettes at studentene tilegner seg nødvendige kunnskaper, ferdigheter og faglig innsikt ved selvstudium. Det er beregnet at studentene arbeider med lærestoffet i selvstudium 24 timer i uken, i tillegg til 16 undervisningstimer som er timeplanlagt. Til sammen 40 timer per uke. Studenten må ta aktivt ansvar for egen læring.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

- Deltakelse på tverrfaglig og utforskende undervisningsopplegg
- Fagartikkel
- Refleksjonsnotat knyttet til emnet

Fagartikkel og refleksjonsnotat belyser deler av grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring, flerkulturelle og samiske perspektiv som er knyttet til de ulike temaene.

Eksamen

Individuell muntlig eksamen

Varighet ca. 30 minutter.

Ingen hjelpemidler.

Karakterregel: A-F.

Sensorordning

Intern og ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Emneansvarlig har ansvar for at studentene gjennomfører en emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærerne i emnet i samarbeid med studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 7. januar 2019.

Befring, E. (2015): Forskningsmetoder i utdanningsvitenskap, Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Eriksen, T.H. og Sajjad, T.A. (2015). Kulturforskjeller i praksis: Perspektiver på det flerkulturelle Norge, Oslo: Gyldendal 2006, del I kap. 1-3, del II, kap. 5-7.

Eriksen, T.H. (2001): Kultur, kommunikasjon og makt, i Flerkulturell forståelse Oslo: Universitetsforlaget 2001, kap. 6, 7, 9, 10.

Jordhus-Lier, David og Kristian Stokke (red), (2017) Samfunnsgeografi: En innføring. Cappelen Damm Akademisk. kap. 3,5,6, 8,9,10, 19, 20, 22, 25, 26. ISBN: 9788202567422. (122 sider) Bare tilgjengelig online (open access), og kan lastet ned i ulike formater fra:
<https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/14>

Karlsen, K.H.; Lockhard-Pedersen, V. & Bjørnstad, G.B (2018). Hva slags lærer vil du bli'a? Grunnskolelærer-studenters opplevelse med Storyline som metode i lærerutdanningen. I antologien: K.H. Karlsen & G.B. Bjørnstad (Red.) Skaperglede, engasjement og utforskertrang. Nye perspektiver på estetiske- & tverrfaglige undervisningsmetoder i pedagogisk virksomhet. Oslo: Universitetsforlaget. (22 sider)

Koritzinsky, T, (2012), Samfunnskunnskap, fagdidaktisk innføring. Universitetsforlaget

Lund, E. (2016). Historiedidaktikk. En håndbok for studenter og lærere (5. utg.), Oslo: Universitetsforlaget.

Lundestad Geir: Øst, vest, nord, sør. Hovedlinjer i internasjonal politikk etter 1945, Oslo: Universitetsforlaget 2015, kap. 1-7, 9-10, 12, 14-16.

Mazower, Mark (2012), Governing the World. The History of an Idea, 1815 to the Present, London: Penguin Books, kap 7—14.

Mikkelsen, Rolf og Per Jarle Sætre (red.)(2015) Geografididaktikk for klasserommet. En innføringsbok i geografiundervisning for studenter og lærere. 4. utgave. Kristiansand, Høyskoleforlaget.

Nolet, R. Bjørshol, S. (2017), Utforsking i alle fag. Cappelen Damm Akademisk. Kap. 1,2,8 (40 sider)

Nystad, J.F. og Rosèn, E. (2012) Samfunnsgeografi Læremiddelforlaget, 2 opplag. Side 160-191 (30 sider)

Sokol, M. (2011), Economic Geographies og Globalisation: A short Introduction. Engelsk. Edward Elgar Publishing Ltd, ISBN13: 9781849801539 Kap. 1,2,3,7 (90 sider)

Sætre, Per Jarle (2002), Geografi og Storyline. I Acta Geographica, Geographical Methods. Proceedings of the Annual Conference of the Norwegian Geographical Society, Trondheim, Norway, April 5th-6th 2002. Serie A, Nr. 2. Side 110-116 (6 sider) Tilgjengelig online:
http://www.svt.ntnu.no/geo/Doklager/Acta/Serie_A_2_Rapport_NGS_konferanse.pdf

Områdestudie: USA.

Earle Black & Merle Black (2002), Chapter 12, "Competitive South, Competitive America", i The Rise of Southern Republicanism, Cambridge: Belknap of Harvard University Press, 369—404. (35 s)

Hitchens, Christopher, "All Politics is Local", "War and Revolution in Virginia", og "Revolution in France (and a Meeting with Sally)" i Thomas Jefferson: Author of America, Harper Perennial, s. 7-66. (59 s).

Johnson, Walter (2013), "The Empire of the White Man's Will" i River of Dark Dreams. Slavery and Empire in the Cotton Kingdom, Cambridge: Belknap Press of Harvard University Press, s. 176—209. (33 s.)

King jr, Martin Luther (1963), "Jeg har en drøm", norsk oversettelse i H. Friis Nilsen & H. Jordheim, Politisk frihet, Oslo: Res Publica, s. 415—23 (8 s.)

Lincoln, Abraham (1858), "Første debatt med Stephen A. Douglas" og (1863) "Gettysburg-talen", norsk oversettelse i H. Friis Nilsen & H. Jordheim, Politisk frihet, Oslo: Res Publica, s. 289—295. (6 s.)

McCurry, Stephanie, "Prologue: The Confederate Project" og "Who Are the People?" i Confederate Reckoning: Power and Politics in the Civil War South, Harvard University Press, s. 1—38. (37 s.)

Nilsen, Håvard Friis (2014), "Det glemte frihetsbegrepet", i H. Friis Nilsen & H. Jordheim, Politisk frihet, Oslo: Res Publica, s. 13—47. (34 s.)

Paine, Thomas (1776), "Tanker om Amerikas nåværende situasjon" fra Common Sense, norsk oversettelse i H. Friis Nilsen & H. Jordheim, Politisk frihet, Oslo: Res Publica, s. 193—213. (20 s.)

Richardson, Heather Cox (1997), "Directing the Legislation of the Country to the Improvement of ther Country", TARIFF AND TAX LEGISLATION, i The Greatest Nation of the Earth. Republican Economic Policies during the Civil War, Cambridge: Harvard University Press, s. 103—139. (36 s.)

Wells, H. G. (1920) The Outline of History Volume 2: The Roman Empire to The Great War, Chapter 8, "The New Democratic Republics of America and France", s. 360—389. (29 s.)

The Declaration of Independence (1776), Treaty With the Six Nations (1794), Lincoln's First Inaugural Address (1861), The Emancipation Proclamation (1864), alle i American Historical Documents, The Harvard Classics vol. 43. New York: P. F. Collier & Son, 1959. (20 s.)